

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 14 juni 2021
Betreft Beantwoording vragen over het bericht 'Steekproef- Veel vishandelaren
maken er een potje van en informeren hun klanten slecht'

Ons kenmerk
DGA-PAV / 21093261

Uw kenmerk
2021Z03743

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid De Groot (D66) over het bericht 'Steekproef- Veel vishandelaren maken er een potje van en informeren hun klanten slecht' (2021Z03743, ingezonden 25 februari 2021).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2021Z03743

1

Bent u bekend met het bericht 'Steekproef: Veel vishandelaren maken er een potje van en informeren hun klanten slecht' en de actie van de Consumentenbond? ⁱ

Antwoord

Ja.

2

Kunt u reflecteren op de bevindingen van de Consumentenbond dat 99% van de bezochte vishandelaren zich niet aan de wetgeving omtrent etikettering houdt?

Antwoord

Voor vishandelaren gelden verschillende etiketteringsverplichtingen, zoals voor voedselveiligheid en een veilige toepassing van de producten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de houdbaarheidsdatum en informatie over allergenen. Daarnaast gelden er etiketteringsverplichtingen op grond van de Gemeenschappelijke Marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om informatie over de wetenschappelijke benaming, herkomst, vangstmethode en of het product ontdooid is geweest. De beperkte middelen voor controle en handhaving worden zo effectief mogelijk ingezet op basis van een risico-categorisering. Bij de controles bij vishandelaren ligt de focus op voedselveiligheid. De controles op de legaliteit van de vangst (herkomstgebied en vangstmethode) vindt plaats bij inspecties op zee en bij aanlanding of import. De constatering van de Consumentenbond dat 99% van de bezochte vishandelaren zich niet aan de wetgeving omtrent etikettering houdt, heeft betrekking op de consumenteninformatie die op grond van de Gemeenschappelijke Marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten verschaft moet worden. Dat betekent dat, volgens het onderzoek van de Consumentenbond, de consument bij viswinkels en marktkramen vaak niet de informatie krijgt waar hij recht op heeft. Ik vind het belangrijk dat de sector hier verbetering in brengt en ik wil onderzoeken op welke manier het Europees Maritiem Visserijfonds (EMVAF) hierin kan ondersteunen om hier verbeteringen in te brengen. Ik zal de mogelijkheden hieromtrent met de sector bespreken.

3

Kunt u bovendien reflecteren op de bevinding van de Consumentenbond dat waar in supermarkten 60% van het assortiment een keurmerk kent, dit bij vishandelaren slechts 1% is? Hoe verklaart u dit verschil?

Antwoord

De keuze voor het toepassen van een keurmerk is een private keuze waarmee bedrijven zich kunnen onderscheiden in de markt. Het artikel van de Consumentenbond geeft aan dat de veelal kleinere speciaalzaken het voeren van keurmerken zien als een (tijds)investering die geen extra winst oplevert, omdat consumenten vooral zouden kijken naar waarneembare kwaliteit, soort vis en

prijs. Onderzoek uit april 2018 van de universiteit van Wageningenⁱⁱ vermeldt daarnaast het voordeel dat supermarkten hebben vanwege hun grotere mate van samenwerking in het aanvragen van certificering als mogelijke reden dat supermarkten meer vis met keurmerk in hun assortiment voeren.

De Vereniging van Nederlandse Visspecialisten heeft in een reactie op het artikel aangegeven informatie over het MSC en ASC keurmerk met de leden te delen en de vereniging zal meer inzetten op het bieden van hulp bij de informatievoorziening richting de consument.ⁱⁱⁱ

4

Deelt u de mening dat een goede informatievoorziening van essentieel belang is voor het maken van duurzame en diervriendelijke keuzes die niet bijdragen aan overbevissing of schade berokkenen aan kwetsbare ecosystemen?

Antwoord

Ja, om een weloverwogen keuze te kunnen maken is een goede informatievoorziening belangrijk voor consumenten. Voor een deel wordt deze informatie verplicht voorgeschreven in de Gemeenschappelijke Marktordening voor Visserij- en Aquacultuurproducten, zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2. Aanvullend op de verplichte etiketteringseisen kunnen bedrijven de keuze maken om vrijwillig een duurzaamheidskeurmerk te hanteren om consumenten meer mogelijkheden te bieden om een keuze te maken, op basis van aanvullende duurzaamheidsvoorwaarden zoals dierenwelzijn.

Om overbevissing en schade aan kwetsbare ecosystemen te voorkomen, worden op Europees niveau regels afgesproken over bijvoorbeeld visquota, vangstmethoden en vangstgebieden. Hier dient de visserijsector zich aan te houden en hierop wordt gecontroleerd bij inspecties op zee en bij aanlanding. Ook bij de import van visproducten moeten de bedrijven zich ervan zeker stellen dat deze producten aan alle duurzaamheidsverplichtingen voldoen..

5

Kunt u aangeven met welke regelmaat vishandelaren worden gecontroleerd of zij zich aan de wetgeving houden door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)?

Antwoord

De NVWA houdt risicogericht toezicht op de voedselveiligheid bij vishandelaren met de frequentie van ca. één keer per twee á drie jaar. Dat kan vaker zijn naar aanleiding van consumentenmeldingen of specifieke projecten (bv monsteronderzoeken).

6

Herkent u de cijfers uit het onderzoek van de Consumentenbond in eerdere handhavingsacties van de NVWA?

Antwoord

De controles van de NVWA bij vishandelaren richten zich vooral op naleving van de voedselveiligheidsvoorschriften en niet op de etiketteringsvoorschriften die

volgen uit de Gemeenschappelijke Marktordening over duurzaamheid, omdat deze een lager risiconiveau hebben. De middelen voor controle en handhaving worden zo effectief mogelijk ingezet op basis van een risico-categorisering. Hierbij ligt de focus op voedselveiligheid.

7

Bent u van mening dat de voedselveiligheid van vishandelaren te garanderen is met de huidige handhavingsfrequentie?

Antwoord

De producent van levensmiddelen is primair verantwoordelijk voor het op de markt brengen van voor de consument veilige levensmiddelen. De veiligheid van voedsel wordt gewaarborgd via meerdere (etiketterings)eisen, zoals regelgeving over houdbaarheidsdata, microbiële criteria en hygiëne regelgeving. De eisen en regelgeving voor voedselveiligheid moeten door de vishandelaren worden gewaarborgd en deze worden gehandhaafd door de NVWA. Zie voor de handhavingsfrequentie het antwoord op vraag 5.

8

Geven de resultaten uit dit onderzoek aanleiding om hier een handhavingsactie op te verrichten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de Kamer hiervan actief op de hoogte worden gehouden?

Antwoord

Nee. Overtredingen op de wettelijke etiketteringsverplichtingen uit de Gemeenschappelijke Marktordening, leveren geen risico op voor veiligheid of gezondheid van mensen, dieren of het ecosysteem. De legaliteit van vangsten wordt immers tijdens inspecties op zee en bij aanlanding of import gecontroleerd. Een handhavingsactie is daarom niet opportuun. wordt niet zodanig ingeschat

9

Geven de resultaten uit dit onderzoek aanleiding om in overleg te treden met brancheorganisaties van vishandelaren over informatievoorziening, etikettering en labels? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de Kamer hiervan actief op de hoogte worden gehouden?

Antwoord

Ja, ik zal de Europese verplichtingen omtrent informatievoorziening aan consumenten nadrukkelijk bij de brancheorganisaties in de visserijsector onder de aandacht te brengen en daarbij aangeven dat het belangrijk is dat de sector hierin verbeteringen aanbrengt. Het Europees Maritiem, Visserij- en Aquacultuur Fonds (EMVAF) biedt mogelijkheden om de sector hierbij te ondersteunen. Daarbij kan ook gekeken worden naar hoe vishandelaren kunnen bijdragen aan het verder verbeteren van de duurzaamheid in de visserijketen, zoals het voeren van keurmerken. Wanneer er ontwikkelingen zijn op dit gebied, zal ik de Kamer daarover informeren.

10

Kunt u deze vragen elk afzonderlijk beantwoorden?

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 21093261

Antwoord
Ja.

ⁱ Algemeen Dagblad, 22 februari 2021, 'Steekproef: Veel vishandelaren maken er een potje van en informeren hun klanten slecht' (<https://www.ad.nl/koken-en-eten/steekproef-veel-vishandelaren-maken-er-een-potje-van-en-informeren-hun-klanten-slecht-br~a2f0ba25/>)

ⁱⁱ 2af35cc1-ef42-4cef-9830-8e56c579d9d9_WEWI-rapport 339_Totaal_LR.PDF (wur.nl)

ⁱⁱⁱ <https://visspecialisten.nl/home/nieuws/#balk-424166>